

Afrika ontwikkelt zich, maar falend bestuur blijft een probleem

Wilfred Simons

Leiden ■ Een inwoner in het centrum van Nairobi luncht voor een bedrag waarvan zijn stadsgeenoot in een sloppenwijk een maand moet leven. De ongelijkheid in Kenia, maar eigenlijk in heel Afrika, is de afgelopen decennia afschuwelijk gegroeid, zei journalist Koert Lindijer woensdagmiddag in het Afrika Studiecencentrum in Leiden.

Koert Lindijer (71) vestigde zich in 1983 in Nairobi om er te werken als Afrikacorrespondent voor NOS-Nieuws en NRC Handelsblad. In die eerste jaren, zei hij woensdagmiddag tijdens de tiende Stephen Ellis-lezing in het Pieter de la Courtgebouw van de Universiteit Leiden, was Nairobi een slaperige parkstad, waar voorbijgangers soms meer giraffes dan auto's op de snelweg telden. Files voor één van de weinige verkeerslichten in het centrum van de hoofdstad van Kenia duurden nooit langer dan vijf minuten. Wie zijn keuken inliep, moest niet verbaasd zijn om daar een luipaard aan te treffen die op zoek was naar iets lekkers.

Hoe anders is het er nu. Het inwo-

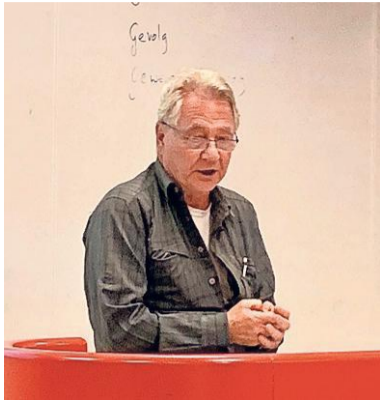

FOTO MEDIAHUIS

neraantal is verdriedubbeld van 1,2 miljoen in 1980 naar 3,7 miljoen mensen. Rondom het centrum zijn eindeloze sloppenwijken ontstaan. De welgestelde Nairobianen doen er alles aan om zich tegen hun arme stadgenoten te beschermen. Ze wonen in 'compounds', ommuurde buurten, waar zij zich laten beschermen door beveiligers. Dat is in Afrika een bloeiende bedrijfstak met alleen al in Nairobi 500.000 werknemers. Ja, Kenia heeft een enorme ontwikkeling doorgemaakt, erkent Lindijer. „Er zijn supermarkten en shopping malls waar hetzelfde te

koop is als in het Westen. Er is internet. De toegang tot middelbaar en hoger onderwijs is enorm verbeterd. Iedereen gaat geschoeid.” Maar met de economische groei, groeide ook de ongelijkheid. Lindijer ziet eindeloze, 'hopeloze armoede' in de sloppenwijken die de krachten van ontwikkelingsorganisaties verre te boven gaat. Alleen de overheid kan daar iets aan doen, en juist die ziet de Afrikacorrespondent opzichtig falen.

Befaamd

Lindijer was in Leiden op uitnodiging van het Afrika Studiecencentrum (ASC) van de Universiteit Leiden. Hij gaf daar woensdagmiddag de tiende Stephen Ellislezing, vernoemd naar de charismatische historicus en Afrikanist die begin jaren 90 van het ASC een internationaal befaamd onderzoekscentrum maakte. Na Ellis' overlijden op 62-jarige leeftijd in 2015 besloot het ASC met een jaarlijkse lezing een klein monument voor zijn coryfee op te richten. Ellis zag na de millenniumwisseling vooruitgang in Afrika. Militaire dictaturen maakten plaats voor democratieën, het continent ging er zowel economisch, sociaal en cultureel op vooruit. Hij publiceerde er in

NOS-journalist Koert Lindijer geeft tiende Stephen Ellislezing

2011 het boek 'Het Regenseizoen. Afrika in de wereld' over. Regen kondigt rijke oogsten aan en Lindijer vond het, ruim een decennium na verschijning van Ellis' boek, tijd om de balans op te maken.

Een oogsttijd beleeft Afrika toch niet, meent Lindijer. Hoewel het continent te groot is om onder één noemer samen te vatten, ziet hij wel overeenkomsten: bestuurselites 'die met het hoofd in de wolken lopen', arrogante en corrupte ambtenaren die liever zichzelf bedienen dan hun volk en machtswellustige politiemachten, die burgers staande houden en afpersen, gewoon omdat het kan. „De Afrikaanse staten krijgen hun zaakjes niet op orde”, meent Lindijer. Verwijzend naar zijn eigen Kenia: „Een etmaal geen elektriciteit in een land dat wil industrialiseren, dat kan niet.”

Jonge Afrikanen 'hebben het internet omarmd', aldus Lindijer. Ze

weten daardoor beter dan hun ouders hoe de wereld buiten hun continent eruit ziet. Ze zien dat in Zuid-oost-Azië, Europa en de VS stabiele staten er wel in slagen hun bevolkingen vooruit te helpen. De ergernis dat dat in eigen land niet lukt, is volgens Lindijer overal in Afrika groot, maar vooral in de landen in de Sahel, zoals Mali, Niger, Burkina Faso en Tsjad.

Politieke experimenten

Het maakt jongeren gevoelig voor politieke experimenten - democratie, militair bestuur, jihadi's, het maakt niet uit, als het maar beter bestuur, vooruitgang en meer sociale gelijkheid brengt.

Lindijer moest toegeven dat zijn visie op Afrika niet vrolijk is, maar van Stephen Ellis leerde hij dat het continent altijd 'laveert tussen hoop en wanhoop'. „Er is ook een ander, jong Afrika dat zich ontwikkelt. Mode, cultuur, handel en consumptisme bloeien. Jongeren hebben zeker nog respect voor ouderen, maar laten zich niet meer door hen de les lezen. Er komt ook weer een nieuw regenseizoen. De geur die van de bodem opstijgt zodra de eerste druppels vallen, is onbeschrijflijk. Het is de geur van vrijheid.”